

C-699/21. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2021. november 22.

A kérdést előterjesztő bíróság

Corte costituzionale (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. november 18.

Felperes:

E. D. L.

Beavatkozó fél:

Presidente del Consiglio dei Ministri

Az alapeljárás tárgya

Az alapeljárás a Corte d'appello di Milano (milánói fellebbviteli bíróság, Olaszország) által az E. D. L. elleni büntetőeljárásban a 2005. évi 69. sz. törvény 18. és 18-bis. cikkének alkotmányosságával kapcsolatban felvetett kérdésekre vonatkozik, amennyiben e cikkek az európai elfogatóparancs (a továbbiakban: EEP) végrehajtása keretében nem írják elő az átadás megtagadásának okaként a krónikus és határozatlan időtartamig fennálló egészségügyi okokat, amelyek rendkívül súlyos következmények veszélyével járnak az átadni kért személyre nézve.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem az európai elfogatóparancsról szóló 2002/584/IB kerethatározat 1. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: EU Alapjogi Chartája) 3., 4. és 35. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni az európai elfogatóparancsról szóló 2002/584/IB kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartájának 3., 4. és 35. cikkével összefüggésben, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságnak, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a krónikus és esetlegesen visszafordíthatatlan súlyos betegségben szenvedő személy átadása e személyt súlyos egészségkárosodás veszélyének teheti ki, be kell kérnie a kibocsátó igazságügyi hatóságtól azokat az információkat, amelyek lehetővé teszik e kockázat fennállásának kizárását, és köteles megtagadni az átadást, ha észszerű időn belül nem kap erre vonatkozó biztosítékokat?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat, különösen 1. cikkének (3) bekezdése, 3., 4., 4a., 15. cikke és 23. cikkének (4) bekezdése.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája, különösen 3., 4., 35., 47. cikke, 51. cikkének (1) bekezdése, valamint 52. cikkének (4) bekezdése.

EUSZ 6. és EUSZ 19. cikk.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Alkotmány: 2., 3., 32. és 111. cikk

Codice di procedura penale (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv): a 705. cikk (2) bekezdésének c-bis) pontja és a 275. cikk 4-bis bekezdése

Decreto del Presidente della Repubblica (d.P. R.) 9 ottobre 1990, n. 309, *Testo unico delle leggi in materia di disciplina degli stupefacenti e sostanze psicotrope, prevenzione, cura e riabilitazione dei relativi stati di tossicodipendenza* (a drogfüggőség megelőzésére és kezelésére, a reszocializációra, valamint a kábítószerekre és a pszichotrop anyagokra vonatkozó jogszabályok egységes szerkezetbe foglalt szövegéről szóló, 1990. október 9-i 309. sz. köztársasági elnöki rendelet)

Legge 22 aprile 2005, n. 69, *Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri* (a belső jognak az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározatnak való megfelelése érdekében hozott rendelkezésekről szóló, 2005. április 22-i 69. sz. törvény), különösen:

– 2., 18. és 18-bis. cikk;

– a 2001. évi 10. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt hatályos változata 1. cikkének (1) bekezdése: „Jelen törvény ülteti át a belső jogrendbe az európai elfogatóparancsról és az Európai Unió tagállamai közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (a továbbiakban: kerethatározat) rendelkezéseit, amennyiben e rendelkezések nem összeegyeztethetetlenek az alapvető jogokra, valamint a szabadsághoz és a tisztességes eljáráshoz való jogra vonatkozó alkotmányos rend alapelveivel.”

– a 23. cikk (3) bekezdése: „Ha humanitárius okokból vagy súlyos okból feltételezhető, hogy az átadás veszélyeztetné az érintett személy életét vagy egészségét, a fellebbviteli bíróság elnöke vagy az általa megbízott bíró az átadásról szóló határozat végrehajtását indokolt határozattal felfüggesztheti, és erről haladéktalanul értesíti az igazságügyi minisztert.”

Decreto legislativo 2 febbraio 2021, n. 10, *Disposizioni per il compiuto adeguamento della normativa nazionale alle disposizioni della decisione quadro 2002/584/GAI, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra stati membri, in attuazione delle delega di cui all'articolo 6 della legge 4 ottobre 2019, n. 117* (a nemzeti szabályozásnak az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló 2002/584/IB kerethatározat rendelkezéseivel való előzetes összehangolására vonatkozó rendelkezésekről szóló, a 2019. október 4-i 117. sz. törvény 6. cikkében foglalt felhatalmazás alapján elfogadott, 2021. február 2-i 10. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet)

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 2019. szeptember 9-én a Tribunale Comunale di Zara (zarai városi bíróság, Horvátország) európai elfogatóparancsot bocsátott ki az E. D. L. elleni büntetőeljárás lefolytatása céljából, akit azzal vádolnak, hogy Horvátország területén 2014-ben kábítószer – kereskedés és értékesítés céljából történő – birtoklásának bűncselekményét követte el.
- 2 Az átadási eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező Corte d'appello di Milano (milánói fellebbviteli bíróság) előtt az átadni kért személy védőügyvédjei jelentős, a kábítószerrel való korábbi visszaéléshez is kapcsolódó, pszichiátriai zavarokat igazoló orvosi dokumentumokat nyújtottak be. A fellebbviteli bíróság így pszichiátriai szakértői vélemény elkészítését rendelte el E. D. L. tekintetében, amelyből kezelés elvégzését szükségessé tevő pszichotikus zavar fennállása derült ki. A szakértői vélemény a lehetséges börtönbüntetéshez kapcsolódó jelentős öngyilkossági kockázatra is rámutatott, és arra a következtetésre jutott, hogy az érintett nem alkalmas a börtönéletre.
- 3 E szakvélemény alapján a Corte d'appello di Milano (milánói fellebbviteli bíróság) úgy ítélte meg, hogy az érintett személynek az EEP végrehajtásaként Horvátország részére történő átadása félbeszakítaná a kezelés esélyeit, ami az

érintett általános egészségi állapotának romlásához vezetne, és e személy egészségére nézve konkrét kockázatot jelentene.

- 4 E bíróság mindazonáltal rámutatott arra, hogy az EEP végrehajtására vonatkozó kötelezettséget kizárólag a 2005. évi 69. sz. törvény 18. és 18-bis. cikkében kimerítően felsorolt megtagadási okok korlátozzák, míg az átadni kért személy alapvető jogai – mint például az egészséghez való jog – megsértése elkerülésének szükségességén alapuló általános megtagadási ok nincs előírva. A Corte d'appello di Milano (milánói fellebbviteli bíróság) tehát felfüggesztette az eljárást, és alkotmányossági eljárást indított a Corte costituzionale (alkotmánybíróság, Olaszország) előtt.

Az alapeljárásban eljáró bíróság főbb érvei

- 5 A Corte d'appello di Milano (milánói fellebbviteli bíróság) szerint a szóban forgó szabályozás sérti az egészséghez való, az alkotmány 2. és 32. cikke által védett jogot. E szabályozás az alkotmány 3. cikkében foglalt egyenlőség elvét is sérti, mivel az EEP által érintett személyeket kedvezőtlenebb bánásmódban részesítik a kiadni kért személyeknél, akik esetében a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 705. cikke második bekezdésének c-bis) pontja kifejezetten előírja, hogy a kiadást megtagadják, ha egészségügyi vagy életkori okok különösen súlyos következményekkel járnak az átadni kért személyre nézve.
- 6 Végül az érintett személy egészségi állapotához kapcsolódó megtagadási ok előírásának elmulasztása ellentétes az eljárás észszerű időtartamának az alkotmány 111. cikkében foglalt elvével, mivel ilyen esetekben a hatályos szabályozás az átadást elrendelő határozatot követő, végrehajtást felfüggesztő határozat miatt az eljárás határozatlan ideig tartó megbénulását eredményezi.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 7 A Presidente del Consiglio dei ministri (a minisztertanács elnöke, Olaszország; a továbbiakban: beavatkozó fél) beavatkozott a Corte costituzionale (alkotmánybíróság) előtti eljárásban, és azt kérte, hogy az alkotmányossági kérdéseket nyilvánítsák elfogadhatatlannak, illetve mindenképpen megalapozatlannak.
- 8 A beavatkozó fél mindenekelőtt rámutat arra, hogy az átadás felfüggesztésének a 2005. évi 69. sz. törvény 23. cikkének (3) bekezdése által biztosított lehetősége teljes mértékben megakadályozza az átadni kért személy egészséghez való jogának bármilyen sérelmét. Megjegyzi továbbá, hogy a Corte d'appello di Milano (milánói fellebbviteli bíróság) által elrendelt szakértői vélemény eredményei alapján nem áll fenn sem az érintett személy pszichiátriai betegségének visszafordíthatatlansága, sem pedig olyan konkrét tényező, amely megerősítené az öngyilkosság kockázatát.

- 9 Mindenesetre a beavatkozó fél szerint a fellebbviteli bíróság a konkrét esetben követhette volna az Európai Unió Bírósága által ítélezési gyakorlatában megjelölt eljárást. A fellebbviteli bíróságnak emellett tájékozódnia kellett volna a felügyelet, valamint a terápiás és pszichológiai segítségnyújtás azon formáiról, amelyeket az elfogatóparancsot kibocsátó állam átadás esetén alkalmazhat.
- 10 A beavatkozó fél szerint a Bíróság által az Aranyosi és Căldăraru ítéletet (C-404/15 és C-659/15 PPU) követően bevezetett eljárás alkalmazása megalapozatlanná teszi az átadási eljárás észszerű időtartamára és az egyenlőség elvének állítólagos megsértésére vonatkozó kifogásokat is.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 11 A Corte costituzionale (alkotmánybíróság), a kérdést előterjesztő bíróság, először is hangsúlyozza, hogy sem a 2005. évi 69. sz. törvény 18. cikke, sem pedig annak 18-bis. cikke nem írja elő, hogy valamely személy átadását meg kell vagy lehet tagadni, ha ez a személyt egészségére nézve különösen súlyos veszélynek teszi ki. A Corte costituzionale (alkotmánybíróság) szerint ez érvényes mind e cikkeknek a 2021. évi 10. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet által bevezetett módosítás előtt hatályos szövegére, mind e cikkek jelenleg hatályos szövegére.
- 12 A Corte costituzionale (alkotmánybíróság) megjegyzi, hogy az alkotmányossági kérdések nemcsak a vitatott rendelkezéseknek az olasz alkotmánnyal való összeegyeztethetőségét érintik, hanem előzetesen az Európai Unió jogának (különösen a 2002/584/IB kerethatározat 3., 4. és 4a. cikkének) értelmezésére is vonatkoznak, amely jognak a nemzeti törvény képezi a konkrét végrehajtását.
- 13 A kérdést előterjesztő bíróság szerint mindenekelőtt azt a kérdést kell feltenni, hogy az érintett személy egészségét érintő, a kibocsátó állam igazságügyi hatóságának történő átadását követő súlyos sérelem veszélye megfelelő módon elkerülhető-e az átadásnak a 2005. évi 69. sz. törvény 23. cikkének (3) bekezdése szerinti felfüggesztésével, amely rendelkezés ülteti át a 2002/584/IB kerethatározat 23. cikkének (4) bekezdését az olasz jogba. Úgy tűnik, hogy a kerethatározatban foglalt szabályozásban – amelynek fényében az olasz rendelkezést értelmezni kell – az átadás „kivételes” felfüggesztését tisztán ideiglenes helyzetekre vonatkozóan írták elő, amelyek az emberiség érzetével ellentétessé tennék az érintett haladéktalan átadását.
- 14 Ezzel szemben a veszélynek az átadás felfüggesztésével történő elkerülése nem tekinthető megfelelőnek az olyan súlyos krónikus és meghatározhatatlan időtartamú betegség esetén, mint amilyenben az érintett szenved. Hasonló esetekben fennáll annak a kockázata, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtásának elhalasztása, noha a fellebbviteli bíróság már engedélyezte, időben határozatlan ideig elhúzódna. Ez magát az átadási határozatot fosztaná meg hatékony érvényesülésétől, és így megakadályozhatja a kibocsátó államot abban, hogy esettől függően büntetőeljárást indítson, vagy hogy végrehajtsa a büntetést az érintettel szemben. Végül a krónikus egészségügyi okokon alapuló

felfüggesztés időbeli elhúzódása folyamatosan fennálló bizonytalan helyzetben tartja az érintettet a sorsát illetően, ami ellentétes az észszerű időtartam minden olyan eljárásban való biztosításának szükségletével, amely a személyes szabadságát érintheti.

- 15 A kérdést előterjesztő bíróság ezt követően azt a kérdést veti fel, hogy a 2005. évi 69. sz. törvény 1. és 2. cikkének az alapügyben alkalmazandó, a 2021. évi 10. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelettel bevezetett módosításokat megelőző szövegében foglalt általános rendelkezések feljogosítják-e az olasz igazságügyi hatóságot arra, hogy a törvény 18. és 18-bis. cikkében említettektől eltérő esetekben se rendelje el az átadást, amennyiben maga az átadás teszi ki egyébként az érintettet annak a veszélynek, hogy az olasz alkotmány vagy az uniós jog által elismert alapjoga sérül. A kérdést előterjesztő bíróság szerint ez az értelmezés nem fogadható el.
- 16 Egyébiránt sem a 2005. évi 69. sz. törvény 1. és 2. cikkének korábbi szövege, sem ugyanezen törvény 2. cikkének jelenleg hatályos szövege nem mondja ki kifejezetten, hogy az átadási eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező egyedi igazságügyi hatóságnak minden egyes konkrét esetben meg kell-e vizsgálnia, hogy egy másik tagállam igazságügyi hatósága által kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása eredményezheti-e azon (nemzeti és európai) jogok vagy elvek valamelyikének megsértését, amelyeket a 2005. évi 69. sz. törvénynek – amint azt maga e törvény kimondja - tiszteletben kell tartania.
- 17 Azt az általános elvet, amely szerint a 2002/584/IB kerethatározatnak és következésképpen az egyes tagállamok szintjén hozott végrehajtó rendelkezéseknek tiszteletben kell tartaniuk az EUSZ 6. cikkben biztosított alapvető jogokat, kifejezetten megerősíti mind e határozat (12) preambulumbekzdése, mind pedig 1. cikkének (3) bekezdése. Emellett ez az elv az egész uniós jogrend alapjául szolgál (az EU Alapjogi Chartája 51. cikkének (1) bekezdése).
- 18 Amint azt a Bíróság kimondta, a tagállamok azonban a teljes harmonizáció tárgyát képező területeken az uniós jog végrehajtását nem köthetik az alapvető jogok védelmével kapcsolatos nemzeti követelmények tiszteletben tartásának feltételéhez, amennyiben ez veszélyezteti az uniós jog elsőbbségét, egységességét és tényleges érvényesülését (2013. február 26-i Fransson ítélet, 617/10, 29. pont; 2013. február 26-i Melloni ítélet, C-399/11, 60. pont). Azok az alapvető jogok, amelyeket a kerethatározatnak tiszteletben kell tartania, inkább azok az alapvető jogok, amelyeket az uniós jog és következésképpen az uniós jog végrehajtása során valamennyi tagállam elismer: olyan alapvető jogokról van szó, amelyeket a tagállamok közös alkotmányos hagyományai határoznak meg (EUSZ 6. cikk (3) bekezdése és EUMSZ 52. cikk (4) bekezdése).
- 19 Ebből az következik, hogy elsősorban az uniós jog feladata meghatározni az alapvető jogok védelmével kapcsolatos azon követelményeket, amelyek tiszteletben tartásától függ az európai elfogatóparancs szabályozásának

jogszerűsége és annak konkrét nemzeti szintű végrehajtása, mivel olyan területről van szó, amely a teljes harmonizáció tárgyát képezi. Az átadás megtagadása lehetséges okainak a 2002/584/IB kerethatározat 3., 4. és 4a. cikkében történő előírása arra irányul, hogy az európai elfogatóparancsra vonatkozó szabályozás konkrét végrehajtása tiszteletben tartsa a személy alapvető jogait.

- 20 Ugyanakkor e szabályozás célja az európai elfogatóparancsra vonatkozó szabályozás egységes és hatékony alkalmazásának biztosítása is, ami az alapvető jogok minden egyes tagállam általi tiszteletben tartására vonatkozóan a tagállamok között fennálló kölcsönös bizalom feltételén alapul. Az egységességgel és a hatékony érvényesüléssel kapcsolatos e követelmények azt eredményezik, hogy főszabály szerint a végrehajtó állam igazságügyi hatóságai az érintett személy alapvető jogai védelmével kapcsolatos, tisztán nemzeti szintű, európai szinten nem alkalmazott követelmények alapján a kerethatározat által előírt vagy engedélyezett eseteken kívül nem tagadhatják meg az átadást (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és 659/15 PPU, 80. pont).
- 21 Következésképpen nyilvánvalóan ellentétes ezzel az elvvel a nemzeti jog olyan értelmezése, amely elismeri a végrehajtó igazságügyi hatóság azon hatáskörét, hogy a kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően törvényben taxatív felsorolt eseteken kívül olyan általános rendelkezések alapján tagadja meg az érintett átadását, mint amelyek a 2005. évi 69. sz. törvény 1. és 2. cikkében szerepelnek.
- 22 Még abban az esetben is ez a helyzet, ha a hatáskörrel rendelkező bíróság szerint az európai elfogatóparancs végrehajtása konkrétan az alkotmányos rend alapvető elveivel vagy a személyek sérthetetlen jogaival ellentétes eredményre vezetne, mivel kizárólag a Corte Costituzionale (alkotmánybíróság) jogosult az uniós jognak vagy az uniós jogot végrehajtó nemzeti jognak az ezen alapvető elvekkel és sérthetetlen jogokkal való összeegyeztethetőségének vizsgálatára.
- 23 Egyébiránt maga az uniós jog sem fogadhatja el, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása az érintettnek az EU Alapjogi Chartája és az EUSZ 6. cikk (3) bekezdése által elismert alapvető jogainak megsértését vonja maga után.
- 24 Éppen annak elkerülése érdekében, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat végrehajtása konkrét esetben az érintett alapvető jogainak megsértését eredményezze olyan helyzetekben, amikor a kerethatározat nem rendelkezik kifejezetten az átadás megtagadásának okairól, a Bíróság ítélkezési gyakorlata a közelmúltban több alkalommal is arra törekedett, hogy értelmezés útján meghatározza azokat az eljárásokat, amelyek lehetővé teszik a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok kölcsönös elismerésére és végrehajtására vonatkozó követelményeknek, valamint az érintett alapvető jogai tiszteletben tartásának az összeegyeztetését.
- 25 Ez volt a helyzet különösen azon veszéllyel kapcsolatban, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása az érintett személyt a kibocsátó államban embertelen és megalázó fogva tartási körülményeknek teheti ki olyan rendszerszintű és

általános hiányosságok miatt, amelyek egyébként személyek bizonyos csoportjait vagy bizonyos büntetés-végrehajtási intézeteket érintenek (a fent hivatkozott Aranyosi ítélet; 2018. július 25-i ML ítélet, C-220/18 PPU; 2019. október 15-i Dorobantu ítélet, C-128/18), valamint azon veszéllyel összefüggésben, hogy olyan eljárásnak vetik alá az érintettet, amely a kibocsátó államban az igazságszolgáltatás függetlenségét érintően fennálló rendszerszintű és általános hiányosságok miatt nem tartja tiszteletben az EU Alapjogi Chartájának 47. cikkében előírt garanciákat (2018. július 25-i LM ítélet, C-216/18 PPU; 2020. december 17-i L és P ítélet, C-354/20 PPU és C-412/20 PPU).

- 26 Ezen eljárásoknak, amelyek a végrehajtó és a kibocsátó állam igazságügyi hatóságai közötti, a kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése szerinti párbeszédre alapulnak, az a céljuk, hogy lehetővé tegyék a végrehajtó igazságügyi hatóságok számára, hogy a konkrét esetben megbizonyosodjanak arról, hogy az érintett személy átadása nem eredményezi alapvető jogainak esetleges megsértését. A végrehajtó igazságügyi hatóság csak akkor tartózkodhat az európai elfogatóparancs végrehajtásától, és így akkor tagadhatja meg az átadást a kerethatározat által kifejezetten engedélyezett eseteken túl, ha a párbeszéd eredményeként úgy tűnik, hogy nem kaphat erre vonatkozó biztosítékot.
- 27 A Bíróság fent hivatkozott ítéletei tehát olyan mechanizmusokat vezettek be az uniós jogba, amelyek lehetővé teszik az európai elfogatóparanccsal érintett személyek alapvető jogai védelmének biztosítását az összes tagállamot kötelező közös szabályok rendszerének keretében.
- 28 Mindazonáltal fel kell tenni a kérdést, hogy a Bíróság által a hivatkozott ítéletekben kialakított elveknek analógia útján ki kell-e terjedniük arra az esetre is, amikor az átadni kért konkrét személy kóros állapota átadása esetén jelentős mértékben súlyosbodhat, különös tekintettel a kibocsátó állam és a megkeresett állam igazságügyi hatóságai közötti közvetlen párbeszédre vonatkozó kötelezettségre, valamint arra a lehetőségre, hogy ez utóbbiaknak lehetőségük van arra, hogy az átadási eljárást lezárják, amennyiben az érintett személy alapvető jogai megsértése veszélyének fennállása észszerű időn belül nem zárható ki.
- 29 Az európai elfogatóparancsnak az európai uniós jogi térségben történő alkalmazása során az egységesség és a tényleges érvényesülés követelménye megkívánja, hogy e kérdés megválaszolása az uniós jog alapvető értelmezőjeként a Bíróságra maradjon (EUSZ 19. cikk (1) bekezdése).
- 30 A kérdést előterjesztő bíróság megjelöli azokat az érveket, amelyek a Bíróság által a fent említett ítéletekben kifejtett elveknek a jelen esetre történő kiterjesztése mellett szólnak. Különösen az olasz jogrendben az alkotmány 32. cikkének első bekezdése az egészséget „az egyén alapvető jogaként” védi. E jogból nemcsak a közhatalmi szerveket terhelő, a sérelmet okozó magatartástól való tartózkodásra vonatkozó kötelezettség következik, hanem a személyek egészségének védelméhez nélkülözhetetlen orvosi ellátások biztosítására vonatkozó pozitív kötelezettség is terheli őket. Ez a jog teljes mértékben megilleti a fogva tartott

személyeket is, legyen szó jogerősen elítélt vagy előzetes letartóztatásban lévő személyekről. Az olasz büntetőeljárás jog éppen e jog védelme érdekében zárja ki főszabály szerint azt, hogy elrendelhető vagy fenntartható legyen „az olyan különösen súlyos betegségben szenvedő személyek előzetes letartóztatása, amelynek következtében azok egészségi állapota nem egyeztethető össze a fogva tartással, és semmi esetre sem teszi lehetővé a megfelelő ellátást a büntetés-végrehajtási intézetben való fogva tartás esetén” (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 275. cikkének 4-bis bekezdése). Emellett a terápiás programokon részt vevő drog- vagy alkoholfüggőségben szenvedő vádlottakra vonatkozó szabályozás főszabály szerint azt írja elő, hogy azok tekintetében, akik részt vesznek vagy készek részt venni a függőség megszüntetésére irányuló programban, az előzetes letartóztatást kevésbé korlátozó intézkedéssel kell felváltani.

- 31 Emellett nem kétséges, hogy az egészség a személy alapvető jogát képezi az uniós jog szempontjából is (az Európai Unió Alapjogi Chartájának 3. és 35. cikke). Ezt a jogot teljes egészében el kell ismerni azon személy számára is, akit bűncselekmény elkövetésével vádolnak.
- 32 Ezenkívül, ha az európai elfogatóparancsot kibocsátó államnak való átadása az érintett személyt az egészségére nézve súlyosan káros következmények komoly kockázatának tenné ki, megsértené az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikkét is, amely rögzíti a személynek azt a jogát – amely abszolút jellegénél fogva nem képezheti mérlegelés tárgyát semmilyen más ellenérdekekkel szemben (Aranyosi ítélet, 85. pont) –, hogy nem vethetik alá embertelen vagy megalázó bánásmódnak, az EJEE 3. cikkével is összhangban (az Emberi Jogok Európai Bírósága, 2013. április 16., Aswat kontra Egyesült Királyság ítélet; 2019. október 1., Savran kontra Dánia ítélet; 2016. december 13., Paposhvili kontra Belgium ítélet). Ugyanezt az elvet egyébként maga a Bíróság is megerősítette az európai menekültügyi szabályozásra vonatkozó ítéletben (2017. február 16-i C. K. és társai kontra Szlovén Köztársaság ítélet, C-578/16 PPU, 37. és 68. pont).
- 33 Egyébiránt az átadni kért személy alapvető jogai védelmének szükségességét össze kell egyeztetni a bűncselekmények elkövetésével gyanúsított személyekkel szembeni eljárás lefolytatásához, e személyek felelősségének megállapításához és bűnösségük megállapítása esetén a büntetés velük szemben történő végrehajtásának biztosításához fűződő érdekekkel. Ez az érdek nem tekinthető úgy, hogy kizárólag az EEP-t kibocsátó államhoz tartozik, mivel a 2002/584/IB kerethatározat feltételezi a tagállamok közös kötelezettségvállalását „annak megakadályozására vonatkozóan, hogy az a személy, aki más államban tartózkodik, mint ahol állítólagosan bűncselekményt követett el, elkerülje a büntetését” (a C-354/20 PPU. és C-412/20 PPU. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet, 62. pont). Az egészséghez való alapvető jog védelme, még ha megkerülhetetlen is, nem vezethet a súlyos jogsértések rendszeres büntetlenségét eredményező megoldásokhoz.

- 34 Mindazonáltal a kibocsátó állam számára sem hagyható egyetlen választási lehetőségként az, hogy az érintett távollétében folytassa le az eljárást. Egyrészt ugyanis nem minden tagállam engedélyezi az eljárásnak a vádlott távollétében történő lefolytatását, másrészt az ilyen megoldás az érintettnek hátrányt okozna, mivel megfosztaná annak lehetőségétől, hogy hatékonyan védekezzen a bűnösségét esetlegesen megállapító végrehajtható ítélettel záruló eljárásban.
- 35 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a Bíróság által a hivatkozott ítéletekben megállapítottakkal analóg módon a kibocsátó és a végrehajtó állam igazságügyi hatóságai közötti közvetlen párbeszéd lehetővé teheti olyan megoldások megtalálását, amelyek valamely konkrét esetben lehetővé teszik, hogy az érintett személlyel szemben úgy indítsanak eljárást a kibocsátó államban, hogy biztosítják a védelemhez való jogok összességét, és egyúttal megakadályozzák, hogy súlyos egészségkárosodás veszélyének tegyék ki őt, például azzal, hogy a kibocsátó államban megfelelő intézetben helyezik el az eljárás során. A végrehajtó igazságügyi hatóság csak akkor tagadhatja meg az átadást, ha e párbeszédet követően észszerű időn belül nem képzeltethető el megfelelő megoldás.

Végezetül a kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság eljárási szabályzatának 105. cikke alapján a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem gyorsított eljárásban történő elbírálását kéri. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a jelen ügy, bár olyan személyre vonatkozó eljárásból ered, akit jelenleg nem tartanak fogva, az EEP működésének központi elemeire vonatkozó értelmezési kérdéseket vet fel, és a kért értelmezés általános következményekkel járhat mind az EEP keretében együttműködni köteles hatóságokra, mind az átadni kért személyek jogaira nézve.